SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 73. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 19, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 19-го КВІТНЯ 1995 р. Ч. 73. РІК CII.

ЖИДИ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВОРОТУ МАЙНА З КРАЇН СНД

Ню Йорк — Аґенство Ройтер повідомляє 13-го квітня, що вісім найбільше впливових членів Конґресу, між ними Нют Ґінріч і кандидат на президента Боб Дол, остерігають держави Східньої Европи, що стосунки їх із Вашінґтоном можуть дуже погіршитися, якщо колишні комуністичні держави не повернуть жидам забраних раніше німецькими фашистами, а знаціоналізованих комуністами, маєтків.

Одвертим листом до секретаря Державного департаменту Воррена Кристофера цих вісім конґресменів звернули увагу, що нехіть держав Східньої Европи полагодити позитивно справу довгів, які сягають більйонів долярів, потягне за собою далекойдучі наслідки. Листа опублікував Жидівський світовий конґрес, подаючи також, що ідеться тут про Білорусь, Болгарію, Чехію, Естонію, Угорщину, Латвію, Литву, Молдову, Польщу, Румунію, Росію, Словаччину і Україну. В листі вісімох конґресменів підкреслено, що ці домагання повороту майна жидам мають бути ясною політикою ЗСА, бо вони уважають, що це справа „справедливости і права". Уважають також, що реакція усіх вище згаданих країн на цей лист буде випробуванням їхнього пошанування прав людини і правопорядку та може мати практичні наслідки у відношенні до ЗСА.

Листа підписали, крім Ґінріча і Дола, ще Джессі Гелмс, Ричард Ґепгард, Томас Дещл, Бенджамін Ґілман, Лі Гемилтон і Клейборн Пелл. Усі вони є або головами поодиноких ключевих комісій Сенату і Палати Репрезентантів або в комісіях внутрішніх та міжнародних справ.

Обрано новий склад Верховного суду

Київ (УНІАР).— Тут у вівторок, 11-го квітня, Верховна Рада обрала суддів Верховного суду України на підставі 9-ої статті закону про статус суддів.

Голосування відбулося за бюлетенями. Депутати затвердили новий склад Верховного суду, до якого увійшли: Микола Балюк, Валентина Барсукова, Василь Гуменюк, Вячеслав Жук, Олександер Кисельов, Павло Колесник, Валентин Косарєв, Костянтин Кравченко, Віктор Кривенко, Олексій Леванчук, Віктор Маринченко, Володимир Мойсик, Володимир Пивовар, Ігор Самсін, Юрій Тітов, Василь Філатов.

Того ж дня на порядку денному були такі питання: звіт генерального прокурора, звіт Фонду Державного Майна України, розгляд програми приватизації на 1995 рік, заснування ордена Богдана Хмельницького, інформація тимчасової депутатської Комісії з перевірки зловживань при виготовленні українських грошей (доповідь Галини Старовойтової), інформація тимчасової Комісії з перевірки використання кредиту від ЗСА (доповідь Михайла Чечетова).

Ще до початку розгляду зазначених питань, депутат від фракції комуністів Володимир Мойсеєнко запропонував звіт про працю генеральної прокуратури взяти до відома, а самого генерального прокурора Владислава Дацюка усунути з посади та розглянути в парляменті питання про доцільність перебування Ольги Колінько на посаді заступника генерального прокурора. Лідер УНА-УНСО Олег Вітович запропонував визнати незадовільною працю всієї Генеральної прокуратури і припинити уповноваження Колеґії Генеральної прокуратури в повному складі.

Проте В.Дацюк щойно вийшов з лікарні й на сесії зачитали його прохання перенести звіт з огляду на хворобу. Тому це питання не розглядалося. М.Чечетов також попросив перенести його доповідь про зловживання при використанні американського кредиту до 13-го квітня, оскільки деякі матеріяли потребують додаткової перевірки.

Депутати прослухали звіт голови Фонду Державного Майна України Юрія Єханурова, визнали звіт таким, що не відповідає дійсному станові та не пояснює суті процесів приватизації. Рекомендовано врахувати зауваження і знову подати звіт на розгляд парляменту 12-го травня. Контрольній комісії з питань приватизації рекомендовано також підготувати звіт про працю Фонду Державного Майна у 1994 році. Комісії з питань економічної політики й управління народним господарством доручено спільно з Фондом Державного Майна протягом місяця підготувати проєкт закону про Фонд Державного Майна і подати на розгляд у Верховній Раді. Кабінетові Міністрів доручено удосконалити облік загальнодержавної і комунальної власности.

ЗСА експортують правоохоронні вміння

Вашінґтон. — Останнім часом американські правоохоронні органи проріджують свої лави, висилаючи щораз більшу кількість аґентів до багатьох країн для спільної праці розслідування різних злочинів. Відкриття наступного тижня у Будапешті міжнародної поліційної вишкільної академії ФБІ, є одним із найбільш амбітних починів Уряду президента Билла Клінтона в цьому напрямі.

Експортування вмілостей американських правоохоронних органів є наслідком зросту міжнародного тероризму, торгівлі наркотиками, зв'язку між терористами та торгівцями наркотиків, незаконного міґрування, фінансових шахрайств, хабарництва і можливої небезпеки крадежу та перепродання ядерних, хемічних і біологічних небезпечних речовин. Всі ці злочини не є новиною для світових правоохоронних органів, але їхній шалений зріст, зокрема у новопосталих країнах колишнього СССР, Японії та державах андійського реґіону, починає бути загрозою економіки і безпеки держав.

Одначе не всі в Конґресі погоджуються з думкою теперішньої Адміністрації, що цей зріст міжнародного тероризму також загрожує безпеці ЗСА. Вони уважають, що таке експортування аґентів правоохоронних органів до інших країн є проріджуванням рядів місцевих поліційних органів у боротьбі зі злочинністю, що також дорівнює загрозі державної безпеки.

ООН ОБГОВОРЮЄ ДОГОВІР ПРО НЕРОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

Ню Йорк. — В понеділок, 17-го квітня, члени ООН розпочали обговорення проблеми, пов'язаної з продовженням договору щодо нерозповсюдження ядерної зброї. Це обговореня триватиме щонайменше місяць.

З'єднані Стейти Америки та інші ядерні держави хочуть, щоб цей договір, який від початку чинний протягом 25 років, був продовжений назавжди. Тим часом деякі країни „третього світу" волють продовжувти чинність договору знову на певний період, при умові помітного проґресу у ділянці зменшення ядерних арсеналів.

У перший день праці конференції в ООН виступили генеральний секретар Бутрос Бутртос-Ґалі, державний секретар ЗСА Воррен Кристофер і Ганс Блікс, який очолює Міжнародну аґенцію в питаннях атомової енерґії (МАҐАТЕ). Саме ця аґенція безпосередньо займається договором, вона також намагається посилити контролю за ядерними програмами тих держав, уряди яких приховують свої аґресивні пляни.

Б. Бутрос-Ґалі у своєму виступі закликав ядерні держави стати на шлях остаточного знищення атомової і водневої зброї, а також дати кращі ґарантії ненападу слабшим державам.

Прийнятий в 1970 році договір підписали 178 керівників держав, які зобов'язалися не створювати ядерної зброї, а зі свого боку, п'ять ядерних держав, ЗСА, колишній СССР, Великобританія, Франція і Китай, погодилися співпрацювати у ділянці поступового знищення своїх ядерних запасів. Крім того, договір ґарантував країнам-учасницям право на розвиток мирних ядерних програм під міжнародною контролею.

Ізраїль, Індія і Пакістан не підписали договору 1970 року, хоч вже тоді вони успішно працювали над створенням атомової зброї. А комуністична Північна Корея та Ірак хоч і підписали договір, однак не збиралися його виконувати. Джан Ґолем, керівник Федеральної комісії в питаннях контролі за озброєннями, закликаючи до продовження договору, попросив припустити, що сталося б з Ню Йорком, якби терористи застосували у Світовому торговельному центрі не звичайну вибухівку, а ядерний пристрій.

У перші дні травня в ООН відбудеться таємне голосування з приводу дальшої долі договору. ЗСА та інші ядерні держави наполягають, щоб підрахунок голосів був відкритий, бо це дасть можливість побачити, хто виступає проти продовження договору на вічні часи.

Звіт Президії Верховної Ради визнано задовільним

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 7-го квітня, на сесії українського парляменту зі звітом Президії виступив голова Верховної Ради Олексадер Мороз, який запропонував приспішити підготовку законодавчої бази економічних реформ і відкинув критику основ економічної політики, що була схвалена (за його ж доповіддю) у червні минулого року. Мороз запропонував створити очолювану представником Верховної Ради міжвідомчу комісію для контролі за процесом приватизації та заснувати парляментську контрольну палату з виконання державного бюджету. Голова Верховної Ради наголосив на необхідності схвалення концепції розвитку держави та передбачення у програмі реформ як інтересів кожної окремої людини, так і проблем національної безпеки. Нарешті, Мороз закликав зміцнювати авторитет Верховної Ради, “бо це єдиний орган, який здатний забезпечити демократію в державі”.

Щодо звинувачень у корупції чи розкраданні державних грошей голова українського парляменту сказав, що він “чесний перед собою, парляментом і державою” і впевнений у чесності й порядності заарештованого Віктора Боженара.

Депутат Вячеслав Чорновіл виступив від парляментських груп “Реформи”, “Державність” і фракції Руху з пропозицією ухвалити постанову про визнання незадовільною працю Президії Верховної Ради, висловити їй недовір'я та ухвалити постанову про резиґнацію. Узгоджувальній раді запропоновано винести на затвердження парляменту структуру і перелік комісій Верховної Ради України, а також структуру секретаріяту.

За наслідками обговорення звіту відбулося голосування. За визнання праці Президії Верховної Ради задовільною проголосувало 234 депутати, проти — 69.

Проєкт постанови, запропонований Чорноволом, навіть не ставили на голосування. Ще один проєкт запропонував депутат Вадим Гетьман від фракції “Незалежні”. В ньому пропонується: здійснювати щорічну ротацію членів Президії Верховної Ради до 50 відсотків її складу; періодично — раз на рік — переглядати структуру і склад постійних комісій; звернути увагу на той факт, що значна частина депутатів не залишила своїх посад у виконавчих структурах.

Учителі з Ню Джерзі помагають українській лікарні в Києві

Джерзі Сиҭі, Н. Дж. — Освітня асоціяція Ню Джерзі поінформувала у своєму органі, що появляється кожного місяця, про широкозакроєну акцію учителів зі стейту Ню Джерзі і лікарів допомоги одному поліжничому шпиталі в Києві.

Акцію переводиться під кличем „Руки через океан". Ця група, довідавшись про трудноці, які мають лікарні в Україні, включно із браком відповідних інструментів, харчів та ліків, започаткувала таку акцію, ствердивши на місці, що в деяких випадках стан у лікарнях є такий, як був в ЗСА перед 50-ти роками. Усі зібрані речі учителями з Ню Джерзі будуть вислані, як інформує їхній журнал, до лікарні ч. 4 у Києві, яка спеціялізується в жіночих хворобах, поліжництві та хворобах в наслідок чорнобильської катастрофи.

Журнал Освітньої асоціяції подає точний список чого потрібно для „адоптованого" ними шпиталя і листа є просто безконечна та включає не лише інструменти, апарати, але і усі гігієнічні засоби, вітаміни, аспірини, та інші загально уживні ліки. На кінці у цій інформаційній статті зазначено, що можна також складати датки в грошах, які треба пересилати на адресу учительки третьої кляси: Mary Prychka 378 Old River Rd., Mays Landing, N. J. 08330.

ЗУСТРІЧ ЗЕМЛЯКІВ ОЛЕСЬКА

Олесько, Львівщина.— Тут від 4-го до 6-го серпня 1995 року проходитиме зустріч земляків із міста Олеська на Львівщині. У справі докладніших інформацій слід писати до організаційного комітету на адресу: Україна, 292061, Львівська обл., м. Олесько-центр, Олеська Сільська Рада, голові Ради Любомирові Мандюкові.

Учні Музичного Дошкілля виступлять в опері

Кренфорд, Н. Дж. (Р. С.) — Діти Музичного Дошкілля підготовляються до виступу в опері композитора Б. Сметани п. з. „Продана наречена", яку вважають одною із найбільш успішних комічних опер середньої Европи. Цей твір Сметани ставить американський оперний ансамбль State Repertory Opera (SRO). Продукція чеської комедії є в англійській мові і буде виставлена лише один раз, а саме в суботу, 22-го квітня ц. р., в год. 7:30 вечора у Театрі технічної школи повіту Берґен в місті Гакенсак, Н. Дж.

Марта Савицька, засновник і керівник шкілки Музичного дошкілля, виступить в ролях селянки та циркового кловна. М. Савицька почала співпрацю із SRO у 1988 році, коли то її учнів запрошено до участи в постановці комічної опери „Віндзорські витівниці".

Цього року 27 учнів і ґрадуантів Музичного Дошкілля будуть брати участь у виставі опери Сметани. „Продана наречена" — це з черги четверта продукція SRO, у якій виступлять учні М. Савицької. „Дуже радію, що нашу шкілку включено знову до постановки SRO", — підкреслює М. Савицька, додаючи при тому, що „для дітей це з одного боку — веселощі, а з другого — цінне пережиття".

Музичне Дошкілля — це програма, яка вчить сприймати музику дітьми від трьох до п'яти років життя. Шкілка вчить слухати й реаґувати на музику. Рецензисти постановок SRO, в свою чергу, реаґували ентузіястично. Критик Майкл Редмонд (із щоденника „Стар-Леджер"), рецензуючи давнішу виставу „Весілля Фіґаро", зазначив що, „у театрі діти звичайно милі, але студенти і ґрадуанти Музичного Дошкілля (Ірвінґтон, Н. Дж.) під проводом Марти Савицької перемінили милість вже у форму мистецтва. Який це вражаючий театральний колектив малих акторів!"

SRO ставить опери у стейті Ню Джерзі під керівництвом Діти Дельман з 1975 року. Місія ансамблю — збагатити культуру громади шляхом приступних опер в перекладі на англійську мову у виконанні талантів головно із стейту Ню Джерзі.

Для додаткової інформації і квитків слід телефонувати до SRO на числа (201) 763-7969 або (201) 763-4030.

ОДЕСА. — Тут у версні 1996 року відбудеться Шостий конґрес Світової федерації українських лікарських товариств, яка об'єднує у своїх лавах українські лікарські товариства ЗСА, Канади, Австрії, Австралії, Словаччини, України. Як повідомив доктор Павло Джуль, на конґресі розглядатимуться питання розвитку української медицини, уніфікації медичної освіти з европейськими стандартами, проблеми демографії та екології. Передбачається відкрити виставку фармацевтичних препаратів, хірургічного та діягностичного обладнання.

СИМФЕРОПІЛЬ. — Постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим (АРК) Валерій Ґорбатов сказав, що його головна місія — консульська: координувати діяльність у царині виконання Україною своїх зобов'язань перед Кримом і Кримом перед Україною, координація дій силових структур на півострові тощо. За словами Ґорбатова, рішення українського парляменту скеровані на збереження статусу автономії та зупинення безладдя в економіці.

Поставлять пам'ятник політичним в'язням в Ебензее

Вінніпеґ, Ман. (М. М.). — Голова Світового Товариства Політичних В'язнів з Києва Євген Пронюк повідомив 3-го квітня ц. р. голову Головної управи Світової Ліґи Українських Політичних В'язнів д-ра Михайла Марунчака, що австрійське міністерство внутрішніх справ дало дозвіл на побудову пам'ятника українцям, які згинули в нацистському концтаборі Ебензее в часі Другої світової війни. Ебензее був філією концтабору Мавтгавзен. Врешті, п'ятилітні старання Світової Ліґи Українських Політичних В'язнів увінчалися успіхом.

Пам'ятник для цієї цілі готується в Україні в каменоломах Житомирщини і є в матеріяльній відповідальності Світової Ліґи Українських Політичних В'язнів. Він буде відкритий офіційними чинниками України й Австрії в часі відзначування 50-річчя звільнення з нацистських концтаборів. Світова Ліґа УПВ висилає делеґацію до участи в цих святкуваннях, які відбудуться в Ебензее 6-го травня цього року. Детальніші інформації відносно відкриття і святкувань буде можна отримати у Відні за приятельською услугою парафії св. Варвари, телефон — 52-21-33.

З цієї нагоди Світова Ліґа УПВ повідомляє заінтересованих, що її старннями появився ювілейний коверт „50-ліття звільнення з нацистських концтаборів — Мавтгавзен — Ебензее". Коверт зображує організаційне лоґо Світової Ліґи УПВ, увітчане калиною. На задній стороні коверта є вміщена мапа нацистських концентраційних таборів на Заході, де карались і вмирали українські політичні в'язні.

Світова Ліґа УПВ підготовляє до друку історію знищувального табору Ебензее та про масову смерть українців в цьому таборі. Публікація появиться кількома світовими мовами.

КИЇВ. — Лідер народного Руху України Вячеслав Чорновіл сказав, що не бачить альтернативи Євгенові Марчукові на посаді прем'єр-міністра України.

В АМЕРИЦІ

РЯДИ КАНДИДАТІВ НА Президента ЗСА у виборах 1996 року зі сторони республіканців знову збільшились. Новим кандидатом став 62 річний конґресмен з Каліфорнії Роберт КеНнет Дорнан, який свою кандидатуру проголосив у Вашінґтоні минулого четверга, 13-го квітня, голосно та з гумором. У своїй промові Р.Дорнан закликає виборців іти з ним на „веселу прогулянку", котру мабуть прийдеться програти, але з розмахом, та пропонує виборцям свою кандидатуру на базі тверджень, що гомосексуалісти зробили АІДС політичною проблемою замість проблемою здоров'я, аборти уважає всенародні́м гріхом, а військова служба на його думку є не тільки патріотичним але святим обов'язком. Більшість аналітиків уважає, що він не матиме великих успіхів, але шуму наробить багато.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АСТРОНАВТ д-р Норман Таґард, що знаходиться на російській космічній станції каже, що майже зовсім не мав вісток про Америку за цих чотири тижні в космосі. Час до часу до них доходять російські вістки, але у більшості його російські співтовариші Владімір Дежуров і Ґеннадій Стрекалов і він дивляться на давні американські, німецькі та російські фільми. Позатим д-р Н. Таґард каже, що не має проблеми з щоденним існуванням на кружляючій космічній російській станції „Мір", але час до часу відчуває своє відокремлення. Ці міркування д-р Н. Таґард передав минулого тижня череч встановлену конференцію земля-космос.

МАССАЧУСЕТСЬКИЙ НАЙВИЩИЙ суд відкинув звернення вдови муринського проповідника д-ра Мартіна Лутера Кінґа в справі нагляду над архівом її чоловіка з часів його перебування у Бостонському університеті. Судді одноголосно підтримали попереднє рішення лави присяжних з 1993 року, котра вирішила, що Бостонський університет є правним власником архіву. Своє рішення лава присяжних мотивувала листом д-ра М. Л. Кінґа до університетської бібліотеки з 1964 року.

АМЕРИКАНСЬКА ІМІҐРАЦІЙНА служба відмовила право на в'їзд до ЗСА кільком сотням в'єтнамців — колишніх працівників американської розвідки у В'єтнамі. Після закінчення війни у В'єтнамі їх арештували та заслали до таборів тяжкої праці, а тепер вони хочуть еміґрувати, бо там їх уважають зрадниками і запроданцями. Іміґраційна служба відкинула їхні аплікації тільки тому, що не повірила їм про їхню участь і працю для Сі-Ай-Ей. Одначе останнім часом деклясифіковані документи Пентаґону потверджують їхні заяви, а крім того теперішній амбасадор ЗСА в Тайланді Дейвид Ламберстон, який ознайомлений з тими справами, бо працював у В'єтнамі, також уважає, що Іміґраційна служба повинна змінити своє рішення.

КРАЙОВА РАДА ТРАНСПРТОВОЇ безпеки опублікувала інформації, де вказано, що пілот турбо-пропелерного літака „Амерікан Ігл", що розбився минулого грудня поблизу міжнародного летовища Ралі-Дургам, не був надто відповідальною особою. Він на працю прийшов чотири дні після того, як за невідповідальність його звільнила інша летунська фірма. Транскрипти розмови у кабіні пілота в останніх хвилинах перед розбиттям вказують не тільки на його некомпетентність, але й на цілковите розгублення.

У СВІТІ

ЦИМИ ДНЯМИ німецька поліція знову виявила поблизу колишнього гітлерівського концентраційного табору Саксенгавзен розмальовані свастиками та антисемітськими лозунґами стіни будинків, дерева і тротуари. Два тижні тому на території меморіялу майстри почали відбудовувати два „жидівські бараки", спалені правими німецькими екстремістами два з половиною роки тому. !3-го квітня там відзначатимуть 50-річчя від дня визволення в'язнів військами антигітлерівської коаліції.

ПРЕЗИДЕНТ Ірану Алі Акбар Гашемі Рафсанджані, виступаючи на церемонії відкриття бібліотеки мавзолею імама Рези в Машхеді, запевнив, що у випадку запровадження нафтових санкцій проти Ірану „програють тільки самі З'єднані Стейти Америки". Іранський лідер вважає, що „роздратування Вашінґтону викликане не іранськими льозунґами, а тим, що Іран досягнув економічної незалежности і створив нову цивілізацію". Президент Рафсанджані ствердив, що „іранські спеціялісти без закордонної допомоги зуміють закінчити будівництво розпочатих економічних об'єктів".

ЯПОНСЬКІЙ ПОЛІЦІЇ, яка розстежує підпільну діяльність екстремістської буддійської секти „Аум Шінрікіо", вдалося знайти документи, які свідчать, що члени секти проводили експерименти з хвороботворними вірусами, зокрема холери. Знайдено також матеріяли і обладнання для виготовлення бактеріологічної зброї.В Росії президент Боріс Єльцин зарядив ґрунтовну перевірку всіх осередків секти на території країни.

У БІЛОРУСІ, президент якої Олександер Лукашенко веде справу до повернення незалежної республіки в лоно російської імперії, проголосили голодівку 18 депутатів Верховної ради від опозиційних партій. Увечорі того ж дня терористи у чорних масках силою повитягали тих депутатів з будинку парляменту, побили їх і викинули за містом. Спікер білоруського парляменту Мечеслав Гриб скликав з цього приводу надзвичайне засідання Президії Верховної ради, на якому звернувся до представників генеральної прокуратури з проcьбою негайно знайти і покарати злочинців.

ЗГІДНО З ДАНИМИ ізраїльського Інституту демографії, на кожні 10,000 жидів у Єрусалимі щорічно народжується 263 дитини, а на кожні 10,000 арабів — 354 дитини. Якщо ця тенденція збережеться й надалі, то через 15 років третину населення Єрусалиму складатимуть араби. Цьому у великій мірі сприяє ще й та обставина, що Єрусалим є одним з найбідніших міст країни. Від 1990 до кінця 1993 року звідтам виїхало 20,000 жидів. Тепер серед єрусалимських жидів 11 відсотків становлять іміґранти з держав колишнього Совєтського Союзу.

ТРИ АНҐЛІЙСЬКІ астрономи, Джозеф МекДоналд, Ролф Гетінґ і Том Міллер, відкрили довкола недавно зформованої зірки G34.3, в сузір'ї Орла, хмару, яка складається приблизно з десяти трильйонів літрів чистого винного спирту. Це понад 10,000 земних морів та океанів, а за розмірами хмара перевищує Соняшну систему. Д-р МекДоналд підрахував, що у хмарі стільки алькоголю, що кожен мешканець нашої землі міг би випивати щодня по 300,000 пайнтів пива протягом наступного більйона років.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Воєвода Нют Ґінґріч

Після перших 100 днів у Палаті Репрезентантів під керівництвом республіканського спікера Нюта Ґінґріча, саркастичне величання його „воєводою" може бути куди більш реальним, як цього сподівалися його вороги, чи, як виглядає, хотіли б цього деякі з його співпрацівників.

Близькі до нього особи стверджують, що 52-річний Нют Лірой Ґінґріч, хоча і був адоптованим сином професійного військового старшини Роберта Ґінґріча та виростав у військових базах ЗСА та інших країн, то це не було рішаючим чинником на його провідницьке вироблення. Народившись сином 19-річного механіка Нютона МекФірсона і 16-річної школярки Катлін Догерті, 1943 року в Гаррісбургу, Па., Н. Ґінґріч від раннього дитинства не зазнав будь-якої родинної стабільности, що продовжувалось і пізніше, бо професія прибраного батька Р.Ґінґріча на це не дозволяла. Збагнувши швидко істину, що пробиватись крізь життя йому прийдеться самостійно, він знаходить задоволення у читанні та занурюється у зайняттях зовсім не зв'язаних із реальністю та його оточенням — обсервує і вивчає тваринний світ і збирає викопні скам'янілі залишки тварин. Одначе читання дає йому найбільше задоволенння, бо в книжках знаходить відповідних для себе героїв, які залишаються для нього прикладами до наслідування, серед них: Абрагам Лінколн, Джордж Вашінгтон,Вінстон Черчіл, Френклін Делано Рузвелт і Чарлз ДеҐоль.Треба підкреслити, що кожний з його героїв по-своєму були воєводами-провідниками, які потрапили здобути для своїх ідей прихильників.

Під впливом роздумів своїх героїв та писань інших про них, Нют Ґінґріч, ще перед закінченням середньої школи, турбується таким питанням: чи і в який спосіб зможе він записатися в історію своєї країни? Раз поставивши собі таке питання, він зосереджує свою увагу на тому, щоб таки стати воєводою, але не у збройних силах, куди його через короткозорість і не надто міцне здоров'я не приймають, але в політиці. Починає в 1960-их роках активно працювати у різних структурах Республіканської партії, керує виборчими кампаніями, організує Клюб молодих республіканців, навчаючись у Еморі університеті в Атланті. А вже у 1968 році Н. Ґінґріч пробує свої організаційні та провідницькі таланти у вищих сферах Республіканської партії, беручи на себе передвиборчу кампанію нюйоркського губернатора Нелсона Рокефеллера в Луїзіяні. Кандидат не виграв, але Н.Ґінґріч на один щабель піднісся вище — він поїхав на конвенцію. У 1974 році він вперше кандидує до Конґресу, хоча безуспішно, то все ж таки використовує це для майбутніх плянів. Він встановляє нові знайомства та шукає якнайбільше контактів і всього п'ять років пізніше, в 1979 році, таки стає обраним до Конґресу . Від того часу Н. Ґінґріч поступово і терпеливо прямує до висот політичної драбини Республіканської партії, здобуваючи по дорозі приятелів і ворогів. Він також безупинно шукає в себе голосу, який би поривав і спрямовував на правильний шлях, однаково прихильників і супротивників, але чи знайде — це вже покаже майбутність. Тим часом Н. Ґінґріч втішається щораз більшою популярністю та, як звичайно, її використовує в кожному аспекті, а навіть, як можливо, то дещо з цього заощаджує на майбутні дні. Цікаво, якими вони випадуть для нього?

Беручи до уваги перших 100 днів провідництва Н. Ґінґріча у Палаті Репрезентантів і серед республіканських новообраних членів Конґресу, не можна заперечити, що в нього є провідницький талан. Н. Ґінґріч використав від початку свого прибуття до Вашінґтону ще в 1979 році всі можливі стежки-дороги та нагоди для того, щоб сьогодні збирати плоди. Його політичний ріст від самих початків позначується надзвичайною послідовністю, що в його розумінні означає: лови можливості, але будь терпеливим, чекаючи на висліди. Дотримуючись того, Н. Ґінґріч в великою терпеливістю поступово спинався вгору по політичній драбині Республіканської партії. Додаючи до цього свої особисті таланти промовця, активности та людини, котра завжди мала відвагу думати наперед і пропонувати великі діла, Н. Ґінґріч потрапив захопити багатьох, які стали його прихильниками та вірними послідовниками, що й дало йому змогу схвалити запляновану кількість законопроєктів.

Чи наступні 100 днів виявляться такими плідними, як перші, не має значення, тому що Н. Ґінґріч свого таки досягнув. Він зумів дати поштовх уже принишклій Республіканській партії, а при тому вміло використав момент і поставив себе на її політичного воєводу.

Д-р Ярослав Харчун

НОВІ ПОСВІДЧЕННЯ ОСОБИ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ

Населення України цього року буде ще раз „пашпортизоване" — цього разу вже рідною владою. „Пашпортизація" — це совєтське слово, що означає — видавання повнолітнім громадянам (тобто, шістнадцятирічним і старшим) посвідчень особливого зразка, з дуже детальною інформацією про особу. Таке посвідчення називають „внутрішнім пашпортом", або просто „пашпортом". Навіть літерний код і число пашпорта несуть у собі якусь інформацію, наприклад, чи сиділа ця людина коли-небудь у тюрмі. Дивні слова — „пашпортизація" і „пашпортизувати" — це релікти тих похмурих часів в історії нашого народу, коли сільське населення — раби XX століття, колгоспники — змушені були жити без будь-яких посвідчень особи. Тоді все населення ділилось на „пашпортизованих" — трохи вільніших — і „непашпортизованих".

Важливою графою в пашпорті завжди була „прописка". Це не просто адреса громадянина, а інформація про місцевість, у якій йому дозволено жити постійно. Сучасні організовані злочинці навчилися іґнорувати таку незручність, а для порядних громадян „прописка" залишається каменем спотикання. Друга важлива графа — національність громадянина, його етнічна приналежність, яку 16-річна молода людина сама називає в пашпортній анкеті. У мішаних сім'ях національність дітей вибирають довільно — найчастіше буває, що батьки про це вже давно домовились між собою. Трапляються випадки, що молода людина робить власний вибір, який часто виявляється незрілим і поспішним: я пам'ятаю, як у місті Дубні Рівненської області син жида і польки записав себе росіянином, а пізніше боявся, що його не випустять до Ізраїля (випустили, бо цій „пашпортній національності" навіть в міліції не вірили). Часто трапляється переусвідомлення національности у зрілому віці, і людина із пашпортним записом „росіянин" чи „грек" живе і веде себе як українець. На жаль, у східніх областях бачимо більше випадків, коли по-російському живуть і думають люди, в яких і батьки українці, і прізвище на -енко. Але все таки пашпортний запис про національність у більшості випадків співпадає із дійсним станом ментальности особи.

У нових українських пашпортах, як довідуємось із дискусії, що розгорнулася у пресі, запису про етнічну приналежність не буде. Можна по-різному оцінювати таке рішення. „Ми розчинимось у своїй державі", — залунали тривожні голоси. „Навпаки — ми поглинемо всіх інших", — заявляють деякі оптимісти. При цьому забувають і ті, й інші, що в нормально керованій державі етнічну приналежність завжди виявляють періодичні переписи населення, а до того ж існують метричні записи та інші „вічні" документи. Крім того, національно-етнічну свідомість тримає при житті ціла мережа суспільних інституцій і в першу чергу сім'я, а формальне підтвердження національности у пашпорті — це тільки один елемент у цій мережі. Щоправда, в СССР графа „національність" часто була тією єдиною соломинкою, за яку міг ухопитись „потопаючий" — народжений у Сибірі чи в Казахстані нещасливий син того чи іншого народу. В незалежній Україні формальний запис про етнічну приналежність у посвідчені особи втрачає для українців своє драматичне значеннєве навантаження.

Новиною в теперішній „пашпортизації" є те, що пашпорт нового зразка стане справжнім пашпортом — з ним можна буде їздити за кордон. Але при цьому виникає інша величезна проблема, яка вже від дня проголошення незалежности України постійно виявляє себе на світових спортивних змаганнях, наукових конференціях та інших міжнародних форумах. Це проблема транслітерації прізвищ громадян України латинською абеткою.

Справа з „латинською абеткою" потребує додаткового пояснення. Російська дипломатія традиційно визнавала французьку мову засобом дипломатичного спілкування, але після Другої світової війни разом з усім світом перейшла на мову англійську. Перейшла — та не зовсім. Всі записи в совєтських, а тепер у російських закордонних пашпортах дублюються французькою мовою, а прізвища та імена відповідно передаються латинською абеткою з французьким „акцентом". Звичайно ж, ця традиція залишилась у спадщину і незалежній Україні, але ніхто не збирається гаяти часу, щоб реформувати таку „несуттєву" ділянку державної діяльности. Як же відбувається перетворення українського прізвища Ходощук, наприклад, у досить довге „латинізоване" Khodochtchouk?

Великого знання французької мови не потрібно тому працівникові системи Міністерства внутрішніх справ України, який виписує закордонний пашпорт (а відтепер — просто пашпорт). Для цього існує таблиця транслітерації імен і прізвищ, яка залишилась у старих совєтських інструкціях — і ось так, заглядаючи до таблиці і виписуючи букву за буквою, працівник міліції досить таки поправно „офранцужує" прізвище українського громадянина. Але „офранцуження" — це ще не біда: біда в тому, що „офранцужувати" можна — згідно з совєтською інструкцією — тільки зросійщене прізвище (ну і, звичайно ж, чисто російське — без проблем).

Якщо така практика радикально не зміниться вже тепер, цього року, то нові пашпорти з тризубом на обкладинці допоможуть увіковічнити малоросійський образ народонаселення незалежної України. Сьогодні імена і прізвища громадян України з'явились на їхніх візитних картках, на світлових табльо міжнародних спортивних чемпіонатів, у міжнародній пресі, але в чужому звуковому оформленні: Gennadiy, Oleg, Pavel, Ekaterina, Olga, Tatyana, Lanovoy, Primak, Zagorodny, Berezhnaya, Belotskerkovskaya. „Нові українці" вже йдуть у світ і в майбутньому добиватимуться слави в ньому — перемагатимуть на музичних конкурсах, виграватимуть спортивні баталії, ставатимуть відомими в науці, а може навіть і в літературі. Але солодке почуття від їхніх перемог завжди буде затьмарювати оцей абсурдний spelling, це тавро колоніяльного минулого.

Міністерство внутрішніх справ України, звичайно ж, не зможе самотужки опрацювати нові інструкції для транслітерації прізвищ в українських посвідченнях особи. Це завдання непросте навіть для досвідчених мовників, знавців обох — української і англійської мов. Бо це не просто механічне підставляння англійських літер під українські — навіть коли й погоджено умовно, що ж — це zh, а х — це kh, і т.д. Потрібні чіткі позиційні правила транслітерації: особливий клопіт ми маємо при збігові літер и, і, ї, й — так що навіть не маємо одностайности в транслітерації назви столиці України. Бібліотека Конґресу в Вашінґтоні опрацювала досить добру систему транслітерації з різних мов світу, але ця система добра для книгосховищ, а не для національних пашпортів. Отже, хто це зробить за нас і для нас?

Я пильно стежу за науковими дискусіями в галузі правопису, за темами доповідей на національних форумах україністів — і не почув з цього боку жодного натяку

(Закінчення на стор. 4)

Осип Труш

РОЛЯ ЖІНКИ В УКРАЇНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

На доповіді ген. Костянтина Морозова, першого міністра оборони України, в НТШ в Ню Йорку 1-го квітня цього року, під час ряду цікавих запитів з приводу його доповіді був також запит однієї жінки, яку ролю відіграє українська жінка у формуванні українських Збройних Сил у сучасну пору. Відповідаючи на це актуальне питання, ген. Морозов ствердив, що майже непомітну, бо ми отримали структуру совєтської армії, яка не мала до цієї ділянки належного відношення чи пляну, а ця проблема була неактуальною згідно з настановою російської армії і її генерального штабу. На його думку, це треба змінити й належно оцінити ту ролю, яку може відігравати українське жіноцтво у Збройних Силах України. І тому на порушену тему треба висловити (на підставі досвіду інших народів, а особливо ЗСА) свої думки, спостереження і чи є потрібна участь української жінки у формуванні українських Збройних Сил.

Нема сумніву, що така участь є не тільки побажаною, але й конечною, бо наша історія є багата на ряд прецедентів участи української жінки не тільки у процесі формування, але тим більше у фізичній участі, почавши від княгині Ольги, а кінчаючи у героїчному спротиві в таборах смерти Воркути і Караґанди. Водночас історія наших визвольних змагань записала участь жінок у цих змаганнях 1917-1920 років, а опісля у підпільній боротьбі з окупантами між Першою і Другою світовими війнами і в рядах УПА, де ми бачимо великий вклад української жінки.

І цей вияв української жінки не тільки в активній боротьбі, але її велика посвята у вихованні нового покоління у дусі національно-патріотичної свідомости й плекання славних традицій нашої минувшини і культури вона безкомпромісово виконує як свій національно-материнський обов'язок. Не менші заслуги української жінки бачимо в площині української науки й політичного життя. Можна б навести багато більше прикладів про цю ролю, яку з відданістю виконує українська жінка у спектрі української дійсности, однак і цих кілька прикладів дають образ тих великих і важливих завдань і ролі, яку при належному цілеспрямуванні мало б виконати українське жіноцтво.

Що у формуванні Збройних Сил України, і, що найважливіше, їх процесу українізації і перевиховання нового покоління на традиціях українського лицарського духа, який відповідав би нашим національним і духово-культурним потребам, роля жінки-українки є фактором великої ваги. Її безмежна енерґія і спроможності у перевихованні молодого покоління є і буде стимулом, щоби приспішити процес державобудівництва відновленої молодої держави. Ці доступні нам ресурси треба використовувати для потреб наших Збройних Сил і підсилення наших національних інтересів.

Якщо будемо брати до уваги як приклад американські збройні сили, де нині жінки становлять понад 10 відсотків військового персоналу, то це є тепер не до здійснення в Україні, бо в контексті настанови, яку отримала українська армія від совєтської системи, потрібно перш за все перебороти цю психологічну настанову, яка ще якийсь час буде стояти на перешкоді до реалізації цих конечно потрібних змін, щоб відмежуватися якнайдалі від російської духовости й способу думання і тим самим наблизитися до вимог наших традицій і культури. У цій площині наближення до свого українського кореня стане в пригоді нам українське жіноцтво. Бо вони мають ті необхідні атрибути, які допоможуть нам осягнути наші завдання у зміцненні морального і патріотичного усвідомлення нашого народу.

Тому було б дуже добре, якби організатори світового з'їзду українського жіноцтва, який відбудеться в Україні цього року, до програми своїх важливих нарад долучили і ролю української жінки у формуванні українських Збройних Сил.

Роман Мазур

Христос воскрес!

Веселих свят я всім бажаю,
Хай радість лине до небес,
Бо сталось те, що мало статись,
Христос, Спаситель наш, воскрес!

Христос воскрес! Радійте, люди,
Пташки хвалу Христові шлють,
Всміхайся, сонце, Україні,
Що встала на свободи путь.

Христос воскрес! Яйце свячене
В господі вашій на столі
Вам нагадає — нині свято,
Велике свято на землі.

Христот воскрес! Клякніть всі разом,
Молитву Господу зложіть,
Що дав щасливо всім дожити,
Його ім'ям ви дорожіть.

Христос воскрес! Добром згадайте
Всіх, хто із світу відійшов,
Молитву змовте, щоби ласку
У Бога кожен з них знайшов.

Христос воскрес! Образи всякі
Всім близьким, родичам простіть,
Лише тоді яйце свячене
До уст своїх ви піднесіть.

Христос воскрес! Вітайтесь всюди,
Між люди віру понесіть,
Не добрий день, не добрий вечір,
А лиш Всевишнього хваліть.

Христос воскрес! Ідіть до церкви,
Беріть з собою діточок,
Привчайте їх до християнства,
До молитов, до гаївок.

Христос воскрес! Своєю смертю
Він смерть сміливо подолав
І душам тіл, що в гробі тліннім,
Життя повіки дарував.

м. Херсон

Галина Сухомлин-Маняко

Молитва

О, Господи! Пошли нам Богунів!
Пошли синів з орлиними серцями!
І щоб народ позбувся батогів,
Хай єдність запанує поміж нами.
Ми любимо на славу працювать,
І поле наше колоситься хлібом,
Уміємо ми храми воздвигать,
Творить красу від прадіда і діда.
І наша слава сяяла в віках
Зорею правди, мудрости і волі,
Несли ми нашу матір на руках,
І дбав народ про України долю.
То хто забрав у нас усе святе,
Чом зайди зневажають нашу мову,
Й байдужість нашу пам'ять замете,
І топчуть Київ ворогів підкови...
Пошли нам, Господи, орлиних Богунів,
Щоб в кожного любов палала в душах,
До рідної землі, пошли синів,
Що мури рабства мужністю сокрушать,
Щоб ми не згинули в імперському ярмі,
А повернули Батьківщині славу,
І для дітей воздвигнули самі
Із синьо-жовтим прапором державу!
І щоб завжди стояв нам у очах
Чорнобиль з обгорілими садами,
Й пожежі атомної сатанинський жах,
Й царі Москви, що кров з нас п'ють віками...
Молю, о, Господи, Тебе щодня молю,
Пошли звитягу нашому народу,
Я Україну, як Богун люблю,
Я за Шевченком йду в ім'я свободи!

Оксана Мостович

СПЛАЧЕНИЙ БОРГ

Розповідь про переживання мого чоловіка.

Тоді цвіла провесна, так пам'ятна, до болю незабутня. По горах, річках, по лісах танули сніги й льоди, свіжий легіт ніс запах зелених трав, перших квітів. Із щебетом вертали птахи з вирію. Природа співала воскресну пісню миру, пісню нового життя.

Але я всього цього не бачив і не чув. Здалеку димів крематорій — моя судьба, останній мій етап. Я не знав, коли й як я, ще живий, опинився на кострі трупів, приречених до спалення. В мене не було вже сил піднятися, кликати. В отупінні лежав я між мерцями, холодний, задеревілий, як і вони. Лише серце ще мляво стукало в грудях і одна втомлена думка пронизувала свідомість: коли б скоріше покинути цю долину горя й насилля, переплисти ріку сліз у той кращий, безболісний світ. А ріка ця, темна й широка, мов мітичний Стикс, то припливала, то віддалювалась у сірий туман. І враз зникла — з глухим рокотом далекої тучі, гуркотом танків, скрипом брам, метушнею, шумом, голосами.

З великим зусиллям відкрив я очі, бо до мене хтось говорив, щось питав і вперто завертав мене з моєї стежини в уже так близьке потойбіччя. На небосхилі весняного неба узрів я постать вояка, високу, наче казковий багатир. На танку, що важким масивом сірів зараз же біля нього, мигнула зірка. „Большевики", прошила мою затьмарену свідомість безсила думка, і я наново покотився в темряву небуття. Мене хтось дальше будив і кликав, і я вертався в'ялим поглядом до чужого вояка, що простягав руку з солдатським сухарем. З його обличчя глянуло на мене те, чого не доводилось відчути вже стільки невольничих літ — милосердя. І я раптом усе зрозумів — де я, хто я, і хто він. Не знаю, чи отой солоний американський сухарик вернув мені життя, чи людське серце, що опромінило мою каторгу, чи ангел волі, що розбив диявольські брами голоду й терпінь, зберігаючи в останню мить мою вистраждану долю. Мабуть, в оцій простягненій руці злилось все разом у одну спільну щедроту неньки-берегині. І цій руці я присягнув відплату.

Вбогі післявоєнні стежки не стелилися нам, вигнанцям, ні рожами, ні гараздами. Проте, хоч і густо простелені не однією терниною, відкрили нам, молодим, вільні двері в світ науки й знання. А хто такий задум поставив собі твердо за мету й цього справді гаряче прагнув, успішно добував. Добув і я, не лише для себе, але й для свого поневоленого народу, в ім'я своєї вітчизни, туга за якою гнітила нестерпно душу. З тією тугою залишав я береги рідного континенту, відлітаючи в далекий заморський вирій, з власною вже сім'єю та вірою в Господній покров.

Американська земля вітала нових поселенців своїм так питомим способом думання й дії — гостинно й ділово, з прицілом на власні сили та конкретні успіхи. І так почалась в далекій чужині наша боротьба за існування та самоутвердження. В лікарському званні позначена вона особливо щедрим числом перепон та вимог. Але саме в цьому званні я міг найуспішніше сповнити дану обіцянку, сплатити моєму добродієві-воякові борг життя й свободи.

Тому зовсім свідомо вибрав я отой найменш приманливий шлях академічної та ветеранської медицини, віддаючи їй всю снагу й сили десятиліть життя. Я постійно шукав за струнким, русявим вояком, вдивляючись пильно в обличчя ясноооких ветеранів та розпитуючи про їхні фронтові шляхи й пригоди. Але віднайти свого добродія не довелось. Проте, як утома й огірчення давили іноді душу, я вертав думами до нього й до тієї життєдайної весни, що охоронила моє існування. Роки напевно побілили інеєм його, як і мої, скроні, струнка його постать, мабуть, похилилася під тягарами буденщини, а очі, ясні й милосердні, либонь погасли, померкли. Лише рука оця, простягнена до мене в годину конання зі солоним вояцьким сухариком, в моєму серці вовіки молода, жива й нетлінна. А може й дарма шукаю її між живими. Може ще тієї давньої весни остання ворожа куля поцілила молоді груди і чужа земля прийняла її в своє лоно.

Коли відходив я в давно заслужений пенсійний мир, мені складали фанфари голосних подяк і дарували золоті медалі за професійні труди й зусилля для добра й здоров'я ветеранів. Чомусь, одначе, всі оті хвилюючі премії та гимни прогули наче марні звуки міді й цимбалів з мудрости біблійних псальмів — глухо й пусто. А в мислях виринули сумніви. Чи справді борг мій виплачений? Чи є ціна на все оте, що я так совісно ввесь вік свій віддати намагався — на милосердя, волю, життя, свободу? Чи є ціна на вірність, на дружбу, любов, журбу батьківську, метерині сльози, на сестрин ласкавий погляд, обійми братні — кріпкі й незрадливі? Нема на все оте ціни. А як і є, вона, либонь, десь ген високо, за обріями нашого розтерзаного, втомленого світу.

Нема її й на невеликий вояцький сухарик, що в руці незнаного вояка простягнувсь так щедро тієї незабутньої весни з-перед п'яти десятиліть до півмертвого в'язня. Сухарик цей з борошна, води й солі, але все це неістотне, бо суть його у сферах інших цінностей, як ті, що міряються земним коштом та числами. Суть його в тих вартостях, що гоять душу зранену, вертають віру в людину й вчать шукати істини.

Українській школярці потрібно допомоги

Елдред, Н.Й.— Тут у місцевій Центральній середній школі навчається вже другий рік Олександра Ковалишин, учениця з України. Вона тепер навчається в 11-ій клясі нашої школи, а її мрією є стати лікарем.

Олександра отримала запрошення бути учасницею Крайового форуму молодих провідників з ділянки медицини, котрий відбуватиметься цього літа у Вашінґтоні. Ця 11-денна програма дає змогу учням запізнатися з окремими ділянками медицини з різних перспектив. Денний порядок згаданої програми включає можливість перевірити всі аспекти медицини, включно з вимогами потрібної освіти, вибір медичної ділянки, клінічну практику тощо.

Оплата виносить 1,465 дол., що включає приміщення, сніданок і вечерю, місцеву транспортацію, матеріяли потрібні для програми та всі інші зайняття під час форуму. Не включає ця оплата доїзду до Вашінґтону ані полуденків.

Коли б хтось з читачів бажав цій дитині з України прийти з будь-якою фінансовою допомогою, щоб частинно їй покрити ці кошти, то потрібно це доконче зробити до 28-го квітня. Чеки слід виписувати на Eldred Central School і висилати до дорадчого бюра школи зі зазначенням „для Олександри. За додатковими інформаціями можна телефонувати на число (914) 557-8213. Адреса школи: Eldred Central School District, Guidance Office, P.O.Box 249,Eldred, N.Y. 12732-0249.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 367-го Відділу у Рочестер, Н.Й,

З днем 1-го січня 1995 року обов'язки секретаря 367-го Відділу перебрала нова секретарка

ХРИСТИНА ДЗЮБА

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mrs. Christine Dziuba
36 Cloverdale Road, Rochester, NY 14616
(716) 621-5230

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 194-го Відділу у Ню Йорку, НЙ

З днем 1-го травня 1995 року обов'язки секретаря 194-го Відділу перебере нова секретарка

ОЛЕНА ҐОЙ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mrs. Olena Goy
430 E. 6th Street New York, N.Y. 10009
(212) 254-1571

УКРАЇНСЬКО- АМЕРИКАНСЬКЕ ФУТБОЛЬНЕ
Т-во УСК в Ню Йорку

Загальні Збори

УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛЮБУ в Ню Йорку

відбудуться

в суботу 6-го травня 1995 р.
о год. 3-ій по пол. в

домівці УСК-у при

122 Друга Авеню в Ню Йорку

із звичайним порядком нарад, а саме:

- Відкриття зборів і вибір Президії.
- Відчитання протоколу із попередних Загальних Зборів.
- Звіт уступаючої Управи та Контрольної Комісії.
- Дискусія над звітами та уділення абсолюторії.
- Вибір нової Управи, Контрольної Комісії та товариського суду.
- Різне.

Прохаємо усіх членів прийти на ті Збори. Якщо на означену годину не явиться достаточне число членів, то Збори відбудуться о годину пізніше без огляду на кількість присутніх.

УПРАВА

ДОРОГІ ЧИТАЧІ! ШАНОВНІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ-УНС

Чи вам відомо, що завдяки Фондові Відродження України при УНСоюзі зроблено і робиться чимало корисних справ для становлення незалежної, демократичної, правової української держави? На сьогодні цей фонд видав на свої благочиннні акції 544,000дол. Ось, наприклад, завдяки цьому фондові УНСоюзу

– друкується польською мовою книжка „Переселення українців з Польщі до УРСР в роках 1944-46. Документи".

Ця книжка присвячена трагічному переселенню 480 тисяч українців з Польщі.

Автор – Євген Місило, директор Українського Архіву у Варшаві, який є видавцем книжки;

Якщо ви вважаєте, що діяльність УНСоюзу в рамках Фонду Відродження України є справді корисною, то закликаємо вас допомагати своїми посильними пожертвами для її успішного продовження.

Чеки просимо виставляти на UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION – FUND FOR THE REBIRTH OF UKRAINE, 30 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N.J. 07303.

В Чикаґо вшанували Т. Шевченка

Березень — це місяць, в якому віддаємо шану нашому національному батькові та творцеві української нації — Тарасові Шевченкові. Почитування Тараса Шевченка ввійшло в нас, українців, у цикль обов'язкових святкувань. І тому такі святкування відбуваються в кожній більшій чи меншій українській громаді, де лише б'ється українське серце, де проживає українська людина. Не забула сповнити цей моральний обов'язок — вшанувати Шевченка — і українська чикаґська громада, уладжуючи в неділю, 19-го березня, черговi Шевченківські святкування.

На цьогорічні святкування прийшла численна публіка, вповні виповняючи шкільну залю катедри св. о. Миколая. Святкування відкрив голова Іллинойського Відділу УККА інж. Орест Бараник, відзначаючи, що Тарас Шевченко з'явився на лоні нашої історії тоді, як український народ знаходився в кайданах російської русифікаційної політики. „В цей для нас важкий час, — говорив О. Бараник, — Бог нас не забув, бо він післав нам нашого Шевченка, який пригадав нам, чиї ми діти. Тому ми зібралися сьогодні, щоб схилити свої голови перед маєстатом постаті Тараса Шевченка".

Після відкриття слідувала декламація, яку з почуттям виконала Віра Лесик, яка недавно приїхала до нас з України й активно включилася в наше громадське життя. Наступною точкою був „Заповіт" у виконанні мішаного хору „Сурма" під диригентурою проф. Романа Андрушка та при фортепіяновому супроводі д-ра муз. Катерини Кішки.

Відтак на зміну старшим вийшли на сцену молоді хористи дитячого хору „Євшан зілля" Української Католицької Школи св. о. Миколая під керівництвом Марти Стадник. Хор виконав п'ять пісень, переплітаючи їх збірними декламаціями. Ми вже не раз чули цей хор. Цього разу, одначе, ми з приємністю відчули піднесення у рівні виконання. Діти прозвичали дійсно гарно, демонструючи свою зіспіваність.

Святкове слово виголосив Дмитро Грушецький. Він зацитував слова Ольги Марунич, яка писала, щоб „не малювати Тараса Шевченка плебеєм, бо він лицарем був". Саме таким змалював доповідач Тараса Шевченка в своїм слові. Тому не є дивним, як говорив доповідач, що український народ уважає Шевченка святим, Богом післаним для нас. Доповідач найбільше зупинився на насвітленні тих особливих рис Тараса Шевченка, що говорили про нього, як людину сильного характеру, людину, що казала: „Караюсь, мучусь, але не каюсь". „Все, що Тарас Шевченко робив, він це робив в ім'я правди, правди для свого народу, який він любив понад усе. Він для народу жив, він ним горів, він за нього боровся" — говорив доповідач. Своє слово доповідач назвав „Наш спільний знаменник", бо за його словами, Тарас Шевченко — це єдина постать, до якої ми всі горнемося.

Наступною точкою був виступ чоловічої групи хору Української Церкви П'ятидесятників під диригентурою Богдана Мальського. Дзвінкі голоси хористів дали гарне виконання двох пісень — „Учітеся, брати мої" та „Обізвися, мій милий Боже". Не був це дебют хору Української Церкви П'ятидесятників в Чукаґо, але був це його перший виступ на Шевченківських святкуваннях.

Дебютом була наступна точка, в'язанка українських народних пісень у виконанні з'єднаних ансамблів бандуристів ОДУМ та СУМ (Палатайн) під мистецьким керівництвом Оксани Родак-Луценко. Приємно було слухати молодь двох молодечих організацій, які в грі на бандурі та в українській пісні знайшли форум до співпраці. Ми також прослухали деклямацію — уривок з „Тополі" у виконанні юнака Тараса Гриніва, якому акомпаніювали бандуристки.

На кінець на сцену знову вийшов мішаний хор „Сурма". Він виконав „Думи мої" — муз. Е. Козака, „Світе тихий" зі сольо Віри Сурівки — муз. Г. Давидовського, та „Учітеся, брати мої" того ж композитора. Хор „Сурма" часто виступає на різних імпрезах. Нашій громаді важко собі уявити якусь імпрезу без виступу на ній хору „Сурма". Хор звучить гарно і завжди насолоджує присутніх своїм добрим і технічно виконаним співом, за що громада завжди нагороджує його теплими оплесками.

Цьогорічні Шевченківські святкування в Чикаґо були одні з кращих і багатих. Святкування закінчились відспіванням „Ще не вмерла Україна"

Лука Костелина

КИЇВ. — Заступник голови парляментської комісії з питань правової політики і судово-правової реформи Олександер Лавринович на пресовій конференції з кримських проблем сказав: "Поведінка політичних сил Криму протягом усього часу після утворення автономії свідчить, що був керований процес, спрямований на дестабілізацію ситуації на півдні України з метою відірвати Кримський півострів від України". За словами Лавриновича, референдум щодо державної незалежности Криму може відбутися, тільки за рішенням Верховної Ради України.

У ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
найдорожчого МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

ЮРІЯ СТЕФАНИКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

24-го квітня 1995 р. о год. 8:30 ранку
в парафії св. Юрія в Едмонтоні, Канада.

Про молитви за душу покійного просить
дружина зі синами.

У ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність нашого найдорожчого
МУЖА, ТАТА і ДІДУСЯ

бл. п.

ОРЕСТА КЛОСА

будуть відслужені
поминальні

СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах:

св. Юра в Ню Йорку;
св. Миколая у Вотервліт;
св. Тайни в Болтон Лендінг.

Просимо родину і знайомих згадати покійного у своїх молитвах у глибокому смутку

дружина — МАРІЙКА з синами і внуками.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 16-го квітня 1995 року відійшов у вічність на 90-му році життя дорогий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

СВ. П.

ВОЛОДИМИР РЕМПТЕР

Горем прибиті:

дружина — ГАЛИНА
діти — ІРИНА з родиною
— ЛЮДМИЛА з родиною
— АНАТОЛІЙ з родиною
— ІГОР з родиною
внуки і правнуки.

Вічна йому пам'ять!

НА ПРЕСОВІЙ конференції у Заґребі, столиці Хорватії, офіційний представник заґребського штабу „голубих шоломів" Майкл Вілліямс повідомив, що головне бюро ООН у Ню Йорку прийняло рішення позбавити посту командуючого військовим контингентом ООН у Хорватії російського генерала Алєксандра Переляківа. Причиною його звільнення є „незадовільний стан військової дисципліни" у підвладних йому формяціях.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в неділю 26-го березня 1995 р. в Чикаґо, Ілл. з волі Всевишнього відійшов у вічність на 85-му році життя наш дорогий ВУЙКО і КУЗЕН

бл. п.

д-р

МИКОЛА ТИМНЯК

народжений 15-го травня 1910 р. у Глинянах біля Львова.

ПАНАХИДУ відправлено у вівторок, 4-го квітня о год. 6:30 веч. у похоронному заведенні Музика в Чикаґо, Ілл.

ПОХОРОННІ відправи в соборі свв. Володимира і Ольги, а відтак тіло перевезено на цвинтар св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Залишені у глибокому смутку:

сестрінки — ОСТАП КУЗЬМА з родиною і
— ІГОР КУЗЬМА з родиною.
тітка — СТЕФА СТЕЦІВ
кузенка — ЛАРИСА ЯРЕМКО
кузен — ОРЕСТ ҐАЛАН з дружиною МИРОСЛАВОЮ та
ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді й Україні.

У глибокому смутку повідомляємо, що в четвер 30-го березня 1995 р. упокоїлася в Бозі наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

АНТОНИНА КУРОПАСЬ

ЗАУПОКІЙНИЙ ПАРАСТАС

відбувся в п'ятницю 31-го березня в похоронному заведенні Музика і син з участю прапору У. Золотого Хреста.

СЛУЖБА БОЖА

в суботу 1-го квітня, яку відслужив преосв. епископ Михаїл в катедрі св. Миколая, а звідси на цвинтар св. Миколая.

У глибокому смутку:

муж — СТЕПАН
син — МИРОН з дружиною ЛЕСЕЮ
дочка — ВІРА ГОЄВИЧ
внуки — СТЕПАН з дружиною ЛЕСЕЮ
— МИХАЙЛО з дружиною ПАТРИЦІЄЮ
— ХРИСТЯ з чоловіком ТИМОТЕЄМ ГАРДТ
— КАТЕРИНА з чоловіком ІВАНОМ СТАРБЕК
— ТАМАРА з чоловіком ТОМОМ МЮЛЕР
правнуки — КАСАНДРА
— САМАНТА
— МАРІЯНКА
— ЗАХАРІЙ
— РАЄН

З невимовним смутком і болем повідомляємо, що в неділю 16-го квітня 1995 р. у вечірніх годинах відійшов у Божу вічність на 75-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни наш найдорожчий і невіджалуваний ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДО ШВАҐЕР і ВУЙКО

бл. п.

д-р мед.

ДМИТРО КОСТРУБЯК

довголітній голова філії Українського Лікарського Т-ва в Мериленді, голова будівельного комітету при церкві св. Арх. Михаїла в Балтиморе та довголітній диригент церковного хору при тій же парафії.

Залишились у глибокому смутку:

дружина — ДАРІЯ
син — РОМАН з дружиною ІРИНОЮ
внуки — АДРІЯН і
— МАРКО
шваґри — ЛІДА та АНДРІЙ ЛЕМІШКИ
сестрінок — ІГОР ЛЕМІШКА
сестрінок — ВОЛОДИМИР СЛИЖ з родиною
кузини — НЕСТОР КОГУТ
— ВОЛОДИМИР КОГУТ
та ближча і дальша рідня в ЗСА й Україні.

ПАРАСТАС за душу покійного буде відслужений в п'ятницю 21-го квітня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Lilly & Zeiller Eastern Ave & Wolfe St. Baltimore.

СВЯТА ЛІТУРГІЯ і похорон в суботу 22-го квітня о год. 9:30 ранку в церкві св. Арх. Михаїла в Балтиморе 2401 Eastern Ave., опісля на місцевий український католицький цвинтар.

Просимо про молитви!

Нові...

(Закінчення зі стор. 2)

на те, яким шляхом повинне йти нормування правопису українських прізвищ в українських пашпортах. І з тривогою доводиться запитувати себе сьогодні, чи не спізнилися ми вже з нашими порадами?

Містики вірять в те, що матеріяльні речі не зникають зовсім, навіть коли вони зовсім зникають. У будинку, зведеному на місці розваленого, незримо стоять старі стіни і своїм „силовим полем" псують машканцям відчуття комфорту. У навічно вмурованих у стіни дзеркалах старих замків завжди існують десь, у глибині, образи людей, які туди колинебудь заглядали. Вони й з'являються іноді у виді привидів... Я не фахівець із царини привидів, але щодо невидимих стін і стовпів імперії, то напевно знаю, що їх може увіковічнити мова „деколонізованого" народу, а особливо звучання його імен і прізвищ.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ПРОХАННЯ

Пошукую мною видану в Німеччині п'єсу „В штабі УПА". Автор Іван Малинич. Потребую перевидати в Україні. Належність і кошти пересилки покрию.

Alexander Kobasa
632 Chestnut Str., Williamstown, N.J. 08094

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи" на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи" на адресу:

30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Тут відбувся семінар на тему "Проблеми становлення демократії в Україні", ініціяторами якого були Дніпропетровська міська Рада, Фонд Конрада Аденауера (Німеччина), Центр демократичних реформ. За словами Володимира Ланового, семінар ставив за мету сприяти згуртуванню інтелектуальних сил центристських партій без присутности представників крайньо лівих і крайньо правих сил. Самих лише економічних перетворень мало, потрібна соціяльна підтримка, вважає Лановий.

КИЇВ. — Товариство політичних в'язнів і репресованих, Соціялістично-Демократична Партія Україн та Українська Партія Справедливости підготували новий проєкт закону про регабілітацію жертв політичних репресій в Україні", оскільки нині діючий закон дуже недосконалий. В ньому не визнаються потерпілими діти і вдови розстріляних або померлих у тюрмах і концтаборах, закон не поширюється на тих громадян України, які були репресовні в колишніх республіках й тепер у тих державах нема закону про регабілітацію. Закон про регабілітацію жертв політичних репресій повинен бути узгоджений із Загальною декляраціею прав людини та конституцією України, вважають автори нового проєкту цього закону.

✻ РОЗШУКИ ✻

„ВІДІЗВІТЬСЯ!"
Дітей або внуків отця ПЕТРА ЛІТИНСЬКОГО, який між 1920—1930 роками був парохом с. Теляче (тепер Мирне) Підгаєцького повіту на Тернопільщині і там похоронений, прошу відізватись на число тел.: **(609) 354-9066 між 4:00 і 10:00 веч.** (Ірена або Степан Бойко). Збираємо матеріяли для історії села Теляче і церкви.